

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

510. An incapax beneficii sit quoque incapax obtinere pensionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

viat gratiam in altera parte distincta & separata, in qua cessat defectus intentionis. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 59. & 60. Hinc si vacante aliquo beneficio per obitum, Papa conferat illud Petro cum reservatione pensionis ad favorem Joannis, si collatio facta Petro sit nulla ex aliquo vitio obreptionis seu incapacitatis illius, & propterea Antonius imperet hoc beneficium vacans per obitum uti prius, quamvis in hac gratia collationis ei facta non fuerit reservata aliqua pensio, tenebitur tamen iste Antonius solvere dictam pensionem prius ad favorem Joannis reservatam, quia prima concessio continebat duas gratias; unam collationis, alteram pensionis: & quamvis altera gratia collationis deficiat, non tamen deficit gratia pensionis; præsertim cum quilibet, ut solet, diversas literas gratiæ suæ expedit, Cujus tamen doctrinam quod ad hoc reprobatur Garc. p. 1. c. 5. n. 513. quem vide, uti & dicenda à nobis infra, ubi, an pensionarius teneatur probare jus primò consentientis pensioni.

Quæstio 509. An, & qualiter pensio affecta aliquo vitio convalescat?

Respondeo primò: Pensionem ob non factam mentionem pensionis anterioris nullam & invalidam, lapsu diuturni temporis confirmari posse, si possessor per longum tempus in solutione utriusque pensionis perseveraverit, & hoc casu locum fore regulæ de pacifico possess. tradit Tond. qq. benef. p. 1. c. 6. n. 2. Secus tamen esse, seu pensiones nullo tractu temporis confirmari, seu validas reddi, si ab initio vitio aliquo reali, puta simonia, aut simili affecta fuerunt, tradit idem Tond. l. c. n. 3. citans Charond. l. 1. respons. 47. de cetero

2. Respondeo secundò: Validare pensionem invalidam, non dependet à facto partium, sed à potestate Papa. Parit. l. 6. q. 2. n. 80.

De iis, qui obtinere possunt pensionem.

Quæstio 510. An incapax beneficii sit quoque incapax obtinere pensionem?

Respondeo: Non convenire in hoc AA. nam primò id negat Lott. l. 1. q. 40. ubi postquam n. 114. proposuisset sententiam oppositam, nempe incapacem beneficii, super quo imponitur pensio, incapacem quoque esse pensionis super tali beneficio impostæ, v. g. regularem, quia incapax est beneficii secularis, incapacem quoque esse pensionis impostæ super beneficio seculari, citassetque pro ea sententia Abb. in c. exstirp. da. de prob. n. 7. Rotam in Nolan. pens. 10. Jan. 1617. subjungit tandem n. 120. suam sententiam his verbis: Dicendum tamen est pro capacitate pensionis, sive in actu translationis, sive in actu reservationis à principio solum clericatum sufficere, etiamsi persona clericus non sit capax beneficii, super cujus fructibus est impostæ pensio; quia dum pensio reservatur, creatur jus quoddam penitus distinctum & separatim à beneficio, unde valet quidem argumentatio affirmativè concepta: Ille est capax beneficii, ergo & pensionis, tanquam à majore ad minus, prout, & non aliter argumentatur Gamb. l. 6. n. 241. non tamen valet argumentatio negativè concepta: Ille non est capax beneficii, ergo nec pensionis: cum longe minus sit pensionem

obtinere, quam beneficium. Et licet pensio & beneficium in hoc æquiparentur, quod utrumque exigat statum clericalem in obtinente pensionem, tamen non licet argumentari ab uno ad aliud ultra id, in quo æquiparantur. Ita ille. Ad Abbatis aliorumque auctoritatem respondet nu. 123. loqui eos de pensione, quæ extrahitur de fructibus beneficii per Episcopum, ut deserviat pro titulo novi beneficii, juxta terminos c. exstirpanda, verum istiusmodi pensionem non esse habendam in numero earum pensionum, de quibus hic. Ad decisionem Rotæ in dicta Nolan. ait, nu. 124. eam loqui de milite Hierosolymitano, atque ita obedientiario, cui præter defectum clericatus oritur aliud impedimentum ex voto, cujus effectus est, cum æqualiter arcere à pensione & beneficio, & quocunque alio jure, unde efficiatur proprietarius, prout declarat Gamb. loc. cit. à n. 245. Nota tamen, quæ idem Lott. l. 1. q. 36. n. 19. visus in contrarium tradere, dum ait: Sanctissimos Pontifices, cum usum hunc introduxerunt (nimirum, ut non nisi clericis concederentur pensiones) hanc quoque habuisse mentem, ut non aliis personis velent pensiones illas reservari, quam quæ essent capaces tituli, super cujus fructibus reservarentur, ne quid in fraudem canonum videatur attentari. Eandem negativam, & quidem loquendo non tantum de incapacitate beneficii, cui pensio imponitur, sed & respectu alterius beneficii, tenent Tond. qq. benef. p. 3. c. 174. n. 18. Garc. p. 1. c. 5. à n. 138. innixi declarationi S. Congregat. Concil. super ejus c. 7. sess. 14. cænsenti, decretum hoc, quod loquitur de incapacitate beneficiorum, in qua sunt homicidæ, non extendi ad pensiones. De qua declaratione ait Garc. loc. cit. n. 138. quod, etsi difficultatem patiat ex dictis (intellige à se, à nu. 123. ubi sententiam oppositam firmat & sequi videtur) ei tamen standum propter auctoritatem S. Congregat. cujus declarationes sunt necessariæ, & habent vim legis. Item tenent eandem Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 5. nu. 26. Navar. cons. 2. n. 15. de rescrip. nempe ut Gonz. privatum & inhabilitatum ad obtinenda beneficia, non esse inhabilitatum ad obtinendas pensiones; quod ipsum verum quidem esse, dum inhabilitatio procedit à sententia hominis, utpote quæ est strictissimi juris & rigorosa interpretationis, asserit Garc. n. 124. & cum eo Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 3. n. 6. dicentes, in hoc sensu procedere sententiam Suar. to. 5. de censu. d. 27. f. 1. n. 15. docentis, quod suspensio à beneficio non comprehendit pensiones, quia poena non est extendenda ultra proprietatem vocis sine cogente fundamento, & pensio non est beneficium propriè, neque est jus vel ratio, quæ cogat ad hanc extensionem legis. Hinc

2. Econtra affirmativam, nimirum inhabilitatum (saltem per constitutionem juris seu legem, etsi hinc poenalem & odiosam) ad beneficia, inhabilitatum quoque ad pensiones tenent. Castrop. loc. cit. item Nav. cons. 11. n. 2. de temp. ordm. Zerol. in p. 2. Ep. p. 2. v. irregularitas. §. 8. Sanch. de matrim. l. 7. d. 44. n. 9. citati à Garc. n. 121. Item Barbol. jur. Eccles. l. 3. c. 11. n. 44. citans insuper Ciarlin. controv. forens. c. 10. à n. 5. Item Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 18. ubi expressè: inhabilitatus ad beneficia generaliter per constitutionem, non est capax pensionis, secus verò de inhabilitato per decretum seu sententiam hominis juxta opinionem

nionem Suarez. Quorum sententiam sic intelligendam credo, quod qui inhabilis ad omnia beneficia, sit quoque inhabilis ad omnes pensiones; & qui inhabilitatus ad certi generis beneficia, sit etiam inhabilis ad pensiones tali generi beneficiorum impositas. Jam verò in specie sit

Quaestio 511. An, & qualiter Laicus obtinere possit pensiones Ecclesiasticas?

1. **R**espondeo primò: Pensionis temporalis, id est concessa ob praestitum ministerium aliquod temporale capax est Laicus, & hæc ei concedi potest, & sæpe conceditur Garc. p. 1. c. 5. nu. 2. Castrop. de benef. d. 1. p. 1. §. 3. nu. 1. Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 2. cum communi pierique nihil hoc fundamento, quod ea pensio, quæ titulo seculari, & uti laico assignatur in stipendium, vel aliàs pro remuneratione laborum, sit quid merè profanum seu temporale, ut Garc. loc. cit. n. 25. si tamen auctoritas Papæ accesserit, non enim ab alio, quàm illo concedi potest, utpote cujus solius est, fructus beneficii à beneficio separare, & profanos efficere. Tond. & Castrop. l. cit.

2. Respondeo secundo: pensionem Ecclesiasticam, quæ loco beneficii (abique eo tamen, quod ea verè beneficium, seu in beneficium erecta sit) assignatur, ut commodius quis sustentari valeat, vel etiam ex causa resignationis, ne ex ea nimium detrimentum patiatur, etiam si spirituale aliquid dicitur, posse quoque à Papa ex plenitudine potestatis constitui laico, certum est. Garc. loc. cit. nu. 16. citans Nav. de orat. Miscell. 45. & in man. c. 25. n. 18. Rodriq. in sum. to. 2. c. 21. n. 12. Veg. Ledem. & c. Quintimo Azor. p. 2. l. 8. c. 7. q. 3. loquens expressè de hac pensione quam plures quidam spirituales volunt, vel saltem jus rei spirituali annexum, abique eo, quod absolutè istius potestatis, seu plenitudinis potestatis mentionem faciat, tradit Pontifices posse eam concedere laico. h. rationabilis causa subest, v. g. si laicus bene de Ecclesia meritis, & tali vita subidio egeat, item ad redimendam vexam iniquam, vel ad detenus malum averteendum, ad pacem componendam; quamvis addat factum Papam, si fructus donet laico ad totam ejus vitam, ut eos colligat, non suo, sed Ecclesie seu beneficii nomine. Sic quoque à pluribus Pontificibus certis militum collegiis ipsisque militibus in particulari, etsi in conjugio vivant, pensiones usque ad 150. vel 200. ducatos auri de Camera constitutas testatur idem Azor. Notat etiam Corrad. pr. benef. l. 1. c. 5. num. 198. quod, dum contingit Papam pensionem puro laico reservare, illud de more Datarie servetur, ut oratorem nunquam vocet laicum, sed sub nomine scholaris supplicationes desuper admittat, quæ quidem qualitas nedum in illis, qui scholas frequentant, verificetur, verum etiam in quibusvis aliis, quantumcunque provectis ætatis; nec tamen sic expressè aliud operetur, nisi ut ipse scholaris à clericis distinguatur. Ac proinde, si orator non est clericus, non debet se clericum, sed scholarem appellare.

3. Respondeo tertio: sed & harum pensionum de jure capaces esse laicos & infantes, tradit Card. de Luc. de pens. d. 10. n. 5. 10. Quod, ut inquit, pensio sit quia merè temporale super fructibus abique aliqua participatione juris spiritualis, vel administrationis Ecclesie. Idem tradit Lott. l. 1. q. 36. n. 102. nempe, quod, cum pensio sit quid merè tem-

porale, inspectis juris communis regulis, ejus capax est quævis persona quantumcunque profana. Item has pensiones de jure communi antiquo potuisse conferri laicis, teneri à Gig. de pens. q. 21. & Lott. l. 1. q. 36. n. 16. ait Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 12. Docet etiam cit. n. 16. Lott. ex natura subjectæ materiæ, hoc est, pensionis, laicum esse pensionis capax, idque conformiter us, quæ dicta fuerunt ex eodem supra; nimirum etiam has pensiones in substantia nihil esse spirituales.

4. Respondeo quarto: de cetero hodie ex stylo & observantia sedis Apostolica non consueverunt hæ pensiones reservari aliis, quàm clericis: saltem primæ touluræ, ut eadem quod ad hoc capacitas exigatur, quæ exigatur pro obtinendo beneficio simplici. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 63. Corrad. pr. benef. l. 1. c. 5. n. 163. dicens nec Datariam in praxi admittere consuevisse reservationes pensionum, nisi pro clericis beneficiorum capacibus, ac propterea supra dictum stylium servari pro lege: ac subdens n. 168. & 169. idem esse in reservatione fructuum loco pensionis. Lott. loc. cit. n. 16. & nu. 102. ubi: quod pensio sit quid merè temporale, cujus inspecto jure communi capax sit quilibet persona profana, ex honestate tamen quadam & congruentia non consuevit assignari nisi clericis. Ventrigl. cit. nu. 12. citans Nav. cons. 11. num. 2. de temp. ordin. Sauch. de matrim. l. 7. d. 44. n. 9. Et utque adeo, ad conservandum hunc usum illibatum, Papam, dum intendit subvenire alicui laico valde egeno & miserabili, consuevisse reservare pensionem in caput clerici alicujus, cum facultate transferendi, tradit Lott. loc. cit. nu. 102. Quin insuper etiam ex constitutione Pii V. sub data 5. idus Octob. 1568. in Bullar. 73. in qua (dum videretur dictus ille stylus & usus nonnihil turbari, ut ait Lott. loc. cit. n. 17.) statuit, ut deinceps prætextu quorumcunque privilegiorum (quæ profusè abrogavit) laici, etiam extra conjugium in calibatu viventes, nullas pensiones novas obtinere valerent, invalida est omnino & nulla reservatio pensionis facta laico. Castrop. loc. cit. Lott. loc. cit. n. 17. de cujus constitutionis extensione & limitatione in sequentibus.

Quaestio 512. Qualiter ampliandum id ipsum, quod non nisi clericis constituitur pensio?

1. **R**espondeo ampliandum primò: Ut necesse sit clericatum adesse tempore reservationis pensionis, & nullatenus sufficeret, pensionarium statim post reservationem fieri clericum; cum ut dictum aliàs, qualitas certo tempore requisita in aliqua persona, si postea superveniat, nihil operetur. Lott. cit. q. 36. n. 20. Corrad. pr. benef. l. 1. c. 5. n. 165. Ventrigl. cit. n. 12. citans Gig. de pens. q. 22. nn. 8. & 16. Lamb. de jure p. 1. l. 2. q. 7. d. 7. contra Filuc. in append. posth. tr. 42. c. 3. q. 6. inquit: certum est, vitam & statum laicam esse omnino repugnantem pensioni clericali, & tamen eo non obstante, valide ea confertur, si, qui eam obtinet, clericatum vult suscipere, & postea suscipit; adeoque potius etiam ratione valide potest ab eo pensio impetrari, qui impedimentum vite clericalis habet, si illud paulo post est amitturus. Item contra eundem Filuc. docentem, loc. cit. q. 5. eum, qui certus est, facile se obtenturum dispensationem impedimenti vite clericalis; quique, quam primum pensionem obtinuerit, curaturus